

РЕШЕНИЕ

№ 1439

гр. София, 15.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-21 СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Свилен Станчев

при участието на секретаря Алина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Свилен Станчев Гражданско дело № 20211100112337 по описа за 2021 година

Предявен е иск с правно основание чл .2 ал. 1 т. 3 от ЗОДОВ.

Ищецът В. СТ. П. излага, че с постановление от 17.10.2012г. бил привлечен като обвиняем по д.п. № 112/2010г., СО при СГП, пр.пр. № 7353 / 2010г., СГП за това, че в качеството ми на директор в Дирекция „Материално-технически осигуряване и социално обслужване"- МВР, извършил множество тежки умишлени престъпления от общ характер по чл.282, ал.2, вр. ал.1, вр.чл.26, ал.1 от НК и по чл.220, ал.1, вр.чл.18, ал.1, вр.чл.2, ал.3 от НК. Със същото постановление му била взема мярка за неотклонение „парична гаранция“ в размер на 5000 лева, внесена от ищеца. Делото получило широк медиен отзвук, доколкото се отнасяло до обществени поръчки на МВР за доставка на лазерни принтери, доизграждане и обзавеждане на сградата на ГДНП, доставка на специализирани комплекси за наблюдение и контрол от въздуха и обучение на екипажите. В средствата за масова информация било разпространено името на ищеца като виновник за извършените, според ответника престъпления. Ищецът излага теза, че от 2009 г. до привличането му като обвиняем на 17.10.2012 г. бил в състояние на „наказателно обвинение“ по смисъла на чл. 6 § 1 от КЗПЧОС, защото преди привличането му като обвиняем, през този период бил разпитван за негови предполагаеми престъпления. Досъдебната фаза на процеса продължила прекомерно и ищецът поискал от съда да даде срок на ответника да внесе обвинителен акт в съда или да прекрати наказателното производство по реда на глава 26 от НПК. В указания от съда срок, на 02.10.2015г. ответникът внесъл обвинителен акт в СГС. Съдът оправдал ищеца, но след протест на ответника въззивният съд отменил присъдата и върнал делото на СГС. Съдебната фаза на процеса продължила до 22.11.2016г., когато с определение

на СГС по реда на глава 26 от НПК, наказателното производство против ищеца било окончателно прекратено.

Ищецът твърди, че изпитал негативни емоции извън обичайните за подобни случаи, с голяма продължителност – повече от 7 години, от попадането му в състояние на „наказателно обвинение“ през 2009 г., до края на 2016 г. С действията си ответната страна причинила на ищеца неимуществени вреди, изразяващи се в негативни психически емоции - унижения, притеснения и стрес, физически болки и страдания от наказателното производство, както в досъдебната, така и в съдебната фаза. В периода на наказателното производство, когато ответникът поддържал обвиненията срещу ищеца, ищецът живял в страх и притеснение, че може да търпи наказание лишаване от свобода и да му се забрани да упражнява професията си без да е извършил престъпление. Ищецът изпитвал притеснения за изхода на делото и срам от повдигнатите обвинения, защото всички негови приятели и познати узнали, че бил обвиняем. Дълго време не можел да си намеря работа. За ищеца било унижително да бъде обвинен в тежки престъпления и принуден да премине през целия процес на разпити, повдигане на обвинение за престъпление от общ характер и разследването ми във фазата на досъдебното производство, съставянето на обвинителен акт и предаването ми на съд, съдебния процес и целия период на наказателното производство. Ищецът изпитвал негативна емоция от упоритостта на ответника да поддържа обвинение срещу него. Ищецът твърди, че вследствие деликта имал сериозни психологически и емоционални проблеми, бил подложен на много силен стрес, проявявал раздразнителност, бил постоянно в депресия, самоизолирал се, страдал от безсъние. Твърди също, че било накърнено доброто му име в обществото и неговите близки и приятели започнали да странят от него.

На основание изложените обстоятелства, ищецът В. СТ. П. прави искане до съда да осъди ответника Прокуратура на Р. България да му заплати обезщетение в размер на 27000 лева, ведно със законната лихва от датата на влизане в сила на определението за прекратяване на наказателното производство до окончателното изплащане.

Ответникът Прокуратура на Р. България оспорва исковете със следните възражения по същество:

- за недоказаност на твърдените неимуществени вреди – липса на доказателства за претърпени болки и страдания, унижения и стрес, депресия, безсъние и потиснатост, страх от осъдителна присъда, уронване честта и достойнството му в обществото;

- за недоказаност на причинна връзка между твърдените имуществени вреди и обвиненията срещу ищеца;

- за фактическа и правна сложност на делото, което се е отразило на срока на неговото разглеждане;

- за неотговорност на ответника за начина на отразяване на обвиненията срещу ищеца в средствата за масова информация;

- за завишен размер на претендираните неимуществени вреди.

Съдът като взе предвид становищата на страните и събраните по делото доказателства, прие за установено от фактическа страна следното:

Ищецът В. СТ. П. заемал длъжността директор II степен на Дирекция „Материално-техническо снабдяване и социално обслужване“ в МВР, категория Б, съгласно заповед рег. № К-1686 от 18.09.2008 г. на министъра на вътрешните работи. На тази длъжност ищецът встъпил на 24.09.2008 г. Със заповед рег. № I-з – 1263 от 14.10.2008 г. на министъра на вътрешните работи ищецът бил натоварен с дейността по организиране и провеждане на процедурите по възлагане на обществени поръчки по отменените Закон за обществените поръчки, Наредба за възлагане на специални обществени поръчки и Наредба за възлагане на малки обществени поръчки, в сила към датата на оправомощаване.

С постановление от 21.06.2010 г. на прокурор в СГП след отделяне на материали по предходно ДП № 36/2010 г. на НСС, било образувано ново досъдебно производство срещу виновни длъжностни лица, заемащи отговорно служебно положение в МВР за престъпления по чл. 282 ал. 2 и чл. 254а ал. 1 НК. Предмет на разследване е било провеждане на процедури за възлагане на обществени поръчки по реда на отменената Наредба за възлагане на специални обществени поръчки. След събиране на гласни доказателства и назначаване и изготвяне на съдебно-счетоводни и икономически експертизи, ищецът е бил привлечен като обвиняем с постановление от 17.10.2012 г. на следовател в СГП за деяния, квалифицирани като престъпление по чл. 282 ал. 2 във вр. с ал. 1 и чл. 26 ал. 1 от НК – нарушение и неизпълнение на служебните задължения, превишаване на властта и правата, извършено за периода 23.12.2008 г. – 30.12.2008 при условията на продължавано престъпление от длъжностно лице, заемащо отговорно служебно положение, от което са настъпили значителни вредни последици за Министерството на вътрешните работи. Предмет на обвинението са действия на ищеца за организиране и провеждане на процедури за възлагане на специални обществени поръчки. Със същото постановление ищецът е бил привлечен като обвиняем и за опит за съзнателно сключване на неизгодна сделка за доставка на лазерни принтери, като от това могли да произлязат значителни вреди за учреждението, което той представлява – престъпление по чл. 220 ал. 1 вр. чл. 18 от НК. (сл.д. № 112/2010 том 8 л. 45-51). На ищеца била взета мярка за неотклонение парична гаранция в размер на 5000 лева. Постановлението било предявено на 17.10.2012 г. на обвиняемия с участие на упълномощен защитник. На същата дата е проведен разпит, на който обвиняемият е отказал да дава обяснения. Делото е било предявено на обвиняемия и неговия защитник на 07.12.2012 г. С постановление от 10.01.2013 г. на разследващия орган досъдебното производство е било изпратено на СГП с мнение за предаване на обвиняемия на съд. Досъдебното производство е било върнато с постановление от 11.02.2013 г. на прокурор в СГС, за изпълнение на указания на прокурор в Апелативна прокуратура (сл.д. том 9 л. 59-60 и 62-63). С постановление от 22.04.2013 г. ищецът отново е бил привлечен като обвиняем (том 9 л. 109-112). Обвинението му е било предявено на същата дата с участие на

защитник. Досъдебното производство е изпратено на СГП с постановление от 26.04.2013 г. (том 9 л. 126-127). С постановление от 25.06.2013 г. на прокурор в СГП (том 9 л. 132-139) наказателното производство е било частично прекратено по обвинението в престъпление по чл .220 ал. 1 във вр. с чл. 18 от НК. С постановление от 05.11.2013 г. прокурорът отново е върнал досъдебното производство с указание за прецизиране на обвинението по чл. 282 от НК с посочване откъде произтича длъжностното качество на обвиняемия и ясно формулиране на нарушеното и неизпълнено служебно задължение. В изпълнение на указанията, разследващият орган е съставил ново постановление за привличане на обвиняем на 19.11.2013 г. (том 9 л. 140-144), предявено на ищеца на същата дата. Досъдебното производство е било внесено в съда с обвинителен акт от 16.04.2014 г. срещу ищеца, по който било образувано НОХД № 1785/2014 г. на СГС. С разпореждане № 3710 от 09.07.2014 г. на съдията докладчик съдебното производство е било прекратено и делото върнато на СГП за отстраняване на допуснати съществени нарушения на процесуалните правила. Разпореждането било потвърдено с определение № 274 от 26.08.2014 г. по НЧД № 714/2014 г. на САС. С постановление от 19.09.2014 г. следователят е извършил ново привличане на обвиняем (сл.д. том 10 л. 10-14), предявено на обвиняемия и неговия защитник при отказ да бъде подписано от тях. С постановление на следовател от 23.09.2014 г. досъдебното производство е било изпратено на СГП с мнение за съд. На 03.10.2014 г. прокурорът отново е внесъл в съда досъдебното производство с обвинителен акт срещу ищеца, при което било образувано НОХД №4321/2014 г. на СГС. С разпореждане № 5322 от 10.10.2014 г. на съдията докладчик съдебното производство е било прекратено и делото върнато на СГП за отстраняване на допуснати според докладчика съществени нарушения на процесуалните правила. Разпореждането било потвърдено с определение № 355 от 07.11.2014 г. по НЧД № 1008/2014 г. на САС. С протокол от 08.12.2014 г. (сл.д. том 10 л. 26) следователят е предявил на обвиняемия и неговия защитник постановлението за привличане на обвиняем и на същата дата е провел разпит на обвиняемия и извършил предявяване на разследването. С постановление на следовател от 10.12.2014 г. делото е било изпратено на СГП с мнение за съд. На 05.02.2015 г. прокурорът отново е внесъл в съда досъдебното производство с обвинителен акт срещу ищеца, при което било образувано НОХД № 525/2015 г. на СГС. С разпореждане № 2082 от 16.04.2015 г. на съдията докладчик съдебното производство е било прекратено и делото върнато на СГП за отстраняване на допуснати според докладчика съществени нарушения на процесуалните правила – неяснота в обвинението. Разпореждането било потвърдено с определение № 141 от 14.05.2015 г. по НЧД № 370/2015 г. на САС. С постановление от 15.06.2015 г. следователят е извършил ново привличане на обвиняем (сл.д. том 10 л. 37-42), което постановление било предявено на същата дата на обвиняемия и неговия защитник. Проведен е разпит на обвиняемия и на същата дата делото му е било предявено. С постановление от същата дата следователят е изпратил досъдебното производство на СГП с мнение за съд. На 02.10.2015 г. прокурор в СГП е внев

съда съл обвинителен акт, ведно с досъдебното производство, по който е било образувано НОХД № 3903/2015 г. на СГС. С разпореждане от 22.10.2015 г. съдът е насрочил делото в открито заседание на 24.11.2015 г. с предварително изслушване по реда на глава XXVII от НПК. В съдебно заседание на 24.11.2015 г. по искане на подсъдимия ши неговия защитник съдът е разгледал делото по реда на съкратеното съдебно следствие по чл. 371 т. 1 от НПК. В същото заседание съдът е приключил съдебното следствие и е изслушал съдебните прения. С присъда № 302 от 24.11.2015 г. съдът признал подсъдимия В. СТ. П. за невиновен и го оправдал по повигнатото обвинение. Присъдата е отменена по протест на прокурор в СГП, с решение № 84 от 10.03.2016 г. по ВНОХД № 16/2016 г. на САС и делото е върнато на първоинстанционния съд за ново разглеждане от друг състав. При новото разглеждане било образувано НОХД № 1174/2016 г. на СГС. С разпореждане от 15.06.2016 г. съдът прекратил съдебното производство и върнал делото на прокуратурата. Разпореждането било потвърдено с определение № 195 от 12.07.2016 г. по ВНЧ дело № 693/2016 г. на САС. Прокурорът е внесъл нов обвинителен акт на 12.08.2016 г., по който било образувано НОХД № 3667/2016 г. С определение № 3832 от 22.11.2016 г. съдът на основание чл. 369 ал. 4 във вр. с ал. 3 вр. чл. 248 ал. 2 т. 3 от НПК прекратил наказателното производство.

Общата продължителност на наказателното производство от неговото образуване била 6 години и 5 месеца.

По настоящото гражданско дело са разпитани като свидетели Н.З. С. и Л.С.Т.. Според показанията на свидетелите, повдигнатото обвинение и водените досъдебно и съдебни производства се отразили отрицателно на ищеца в служебен и личен план. Заради наказателното производство ищецът бил принуден да напусне, като впоследствие изпитвал затруднения при търсене на работа. Контактите на ищеца били ограничени само до най-близките му хора. Наказателното преследване срещу него се отразило на поведението и здравословното състояние на ищеца – същият страдал от безсъние, получил хипертония и висока кръвна захар.

Така изложените обстоятелства обуславят следните изводи на съда:

Нормите, съдържащи се в чл. 2 ал. 1 и чл. 4 от ЗОДОВ определят основанията и обема на отговорността на държавата по този закон. Съгласно цитираните разпоредби, държавата отговаря за всички имуществени и неимуществени вреди, причинени от изброените в чл. 2 ал. 1 актове и действия, които вреди са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо дали са причинени виновно от длъжностното лице. Когато основаниято за отговорността на държавата е привличане на лицето като обвиняем в досъдебно производство, не е необходимо действията на съответните органи и лица да са били изначално порочни. За възникване на отговорността на държавата, следва привличането на лицето като обвиняем да е било последвано от оправдаването на лицето или (както в конкретния случай) прекратяването на наказателното производство. Тук следва да се отбележи, че основание за търсене на отговорност от държавата за вреди по чл. 2 ал. 1 т. 3 от ЗОДОВ възниква едва с привличането на лицето като

обвиняем. Не са основание за търсене на отговорност действия на органите на прокуратурата, полицията и разследващите органи за разпореждане извършването на проверка, образуването на досъдебно производство и действия по разследване, извършени преди привличане на лицето като обвиняем, на каквито действия също се позовава ищецът в исковата молба. Действията преди привличането като обвиняем не могат да се квалифицират и като „наказателно обвинение“ по смисъла на чл. 6 § 1 от ЕКПЧ. Досъдебното производство е било образувано не срещу него, а срещу „виновните длъжностни лица“, без да бъдат персонално посочени, а в нито едно от следствените действия преди привличането като обвиняем не се съдържа „официално уведомяване“ за действителни или предполагаеми престъпления на лицето.

С привличането на лицето като обвиняем започва наказателно преследване срещу него, което безспорно рефлектира върху част от неговите права. Обвинение в извършване на престъпление е по същество пряко засягане на личността и личния живот на човека. Вероятността лицето да понесе наказателна репресия е обстоятелство, което се отразява на неговата личност, на емоционално-психическото му състояние и неговото поведение. Следва да се има предвид и тежестта на престъплението, за които ищецът е бил привлечен като обвиняем: квалифициран състав на длъжностно престъпление по чл. 282 ал. 2 вр. ал. 1 от НК, наказуемо с лишаване от свобода от една до осем години. От съществено значение е високата в служебната йерархия на МВР длъжност, заемана от ищеца, която е и била основание за обвинение в длъжностно престъпление по квалифицирания състав на чл. 288 ал. 2 от НК. Повдигането на обвинение на лице, заемащо отговорно служебно положение, опетнява неговата репутация и доброто му име, като внася съмнения в неговите способности, професионализъм и морал.

За преценка на неимуществените вреди и определяне на справедливо обезщетение съдът следва да вземе предвид и продължителността на наказателното преследване срещу лицето. Тази продължителност съдът преценява от датата на първото постановление за привличане на обвиняем – 17.10.2012 г., до влизане в сила на определението на съда за прекратяване на наказателното производство – 22.11.2016 г., или общо 4 години 1 месец и 5 дни. Досъдебното производство след привличане на лицето като обвиняем до внасянето на първия обвинител акт е продължило 1 година и 6 месеца. Тази продължителност на досъдебното и съдебното производства не е била в нарушение на изискването на чл. 6 § 1 от ЕКПЧ за разглеждане на делото в разумен срок, с оглед фактическата и правна сложност на делото. Съдебното производство неколkokратно е било прекратявано от съдията докладчик поради допуснати нарушения от разследващите органи при привличане на обвиняемия и предявяване на делото и поради опорочен (според съдията докладчик) обвинителен акт. Посочените от съда пороци са били своевременно отстранявани и не са довели до неоправдано забавяне на делото.

Привличането на ищеца като обвиняем не е било съпроводено с мерки за процесуална принуда, които да са ограничили правата му. На ищеца в

качеството му на обвиняем е взета мярка за неотклонение парична гаранция. Тази мярка за неотклонение не ограничава правото на ищеца на свободно придвижване и не му налага други ограничения и забрани.

Тези обстоятелства дават основание на съда да приеме, че справедливият размер на обезщетението за неимуществени вреди, претърпени от ищеца, е 10 000 лева. Искът с правно основание чл. 2 ал. 1 т. 3 от ЗОДОВ е основателен до този размер. Върху тази сума ответникът дължи законна лихва, считано от 22.11.2016 г. до окончателното изплащане на сумата. Над тази сума до пълния предявен размер от 27 000 лева искът следва да се отхвърли.

Според цената на предявения иск и съгласно чл. 7 ал. 2 т. 4 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, минималният размер на адвокатското възнаграждение при безплатна правна защита по чл. 38 от ЗАдв, е 1340 лева. От него ответникът следва да заплати на упълномощения адвокат 496,30 лева според уважената част от иска. Ответникът следва да заплати на ищеца и 3,70 лева държавна такса според уважената част от иска.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

Осъжда П.НА Р.Б. гр. София ЕИК *****, адрес: гр. София бул. ***** да заплати на В. СТ. П. ЕГН *****, адрес: гр. София ул. „***** сумата от 10 000 (десет хиляди) лева, обезщетение за неимуществени вреди вследствие обвинение в извършване на престъпление по чл. 282 ал. 2 вр. ал. 1 от НК, по което е наказателното производство е било прекратено с определение № 3832 от 22.11.2016 г. по НОХД № 3667/2016 г. на СГС, ведно със законната лихва от 22.11.2016 г. до окончателното изплащане, като отхвърля иска над тази сума до предявения размер от 27 000 лева.

Осъжда П.НА Р.Б. гр. София да заплати на адвокат К.М. М. възнаграждение в размер на 496,30 лева, а на В. СТ. П. разноси в размер на 3,70 лева, според уважената част от иска.

Решението подлежи на обжалване пред Софийския апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____